

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๖๐๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติภายหลังกการครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๗๓๐๘ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๕๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ตามที่ สมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีได้ครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘ และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ครบวาระตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เห็นชอบแผนการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีกรณิดำรงตำแหน่งครบวาระ ในวันอาทิตย์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลชุดใหม่และนายกเทศมนตรีคนใหม่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ภายหลังช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘ โดยในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปลัดเทศบาลจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และรักษาการแทนนายกเทศมนตรีกรณีนายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลในช่วงที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เทศบาล และไม่เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติภายหลังกการครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ดังนี้

๑. ช่วงตั้งแต่วันครบวาระการดำรงตำแหน่ง ถึง วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรคดีกำหนดให้ระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ซึ่งหากพิจารณาคำว่า “เท่าที่จำเป็น” นั้นต้องเป็นกรณีที่การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงเวลานั้นจำเป็นต้องดำเนินการ หากไม่ดำเนินการอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เทศบาล และเกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้งไม่ใช้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใหม่ และต้องไม่ใช้การอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ปกติไม่ได้ดำเนินการในช่วงดังกล่าว ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีในช่วงที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ก็เพื่อไม่ให้เกิดการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสะดุดหยุดลง แต่ก็เชื่อว่าจะสามารถดำเนินการได้ในทุกกรณี หากเป็นเรื่องการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ

/หรือการบริหาร ...

หรือการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงบริหาร และไม่มี ความจำเป็นเร่งด่วนกรณีเช่นนี้ยังจำเป็นต้องรอนายกเทศมนตรีเพื่อดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาล อันเป็นหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ฉะนั้น การดำเนินการที่สามารถกระทำได้ในฐานะ ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรี เช่น การช่วยเหลือประชาชนที่เกิดสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ หรือการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นงานประจำ ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามนัย หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๗๓๐๘ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทาง ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการกรณีไม่มีผู้บริหารท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ อย่างไรก็ตาม หากเป็นการดำเนินการในเรื่องเฉพาะ เช่น การบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและการพัสดุ เป็นต้น ให้ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือว่าด้วยการนั้น

๒. ช่วงหลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง ถึง วันที่ นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล

ภายหลังการรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้ นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี จึงมีประเด็นว่าในช่วงที่นายกเทศมนตรียังไม่แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแต่ได้รับรอง ผลการเลือกตั้งแล้วจะสามารถปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีได้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากกรณีดังกล่าว หน้าที่ของปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการรับรองผลการเลือกตั้งแล้ว ตามมาตรา ๔๘ บัญญัติ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามนายกเทศมนตรีก็ยังไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้เพราะยังไม่มี การแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล เช่นนี้ปลัดเทศบาลจะทำหน้าที่ในฐานะ รักษาการแทนนายกเทศมนตรีจนกว่าจะมีการแถลงนโยบาย หรือถือว่าแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้ว การรักษาราชการแทนนายกเทศมนตรีกรณีดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา ๔๘ วิสติ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเป็นกรณีที่นายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ซึ่งการรักษาราชการแทนย่อมมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน แต่ก็ยังคงต้องพิจารณาถึง ความเหมาะสมในการดำเนินการเช่นเดียวกับการปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรี โดยสิ่งที่นายกเทศมนตรี สามารถกระทำได้ในช่วงที่ยังไม่แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล คือ การใช้อำนาจตามมาตรา ๔๘ เตรส (๓) ในการแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี อีกทั้งอำนาจ ในการสั่งการกรณีสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยเนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎรตามมาตรา ๔๘ ทศ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติข้างต้น และปรากฏข้อเท็จจริงว่า ยังไม่มีการประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก เช่นนี้นายกเทศมนตรีสามารถดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เช่น การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี การพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตอันเป็นอำนาจ ของนายกเทศมนตรี การช่วยเหลือประชาชนด้านสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ เป็นต้น

๓. ช่วงภายหลังกองนายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล

นายกเทศมนตรีเมื่อแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้วย่อมมีหน้าที่และอำนาจ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยอำนาจหน้าที่บางประการนายกเทศมนตรีสามารถมอบอำนาจให้รองนายกเทศมนตรี ที่ได้แต่งตั้งไว้ปฏิบัติราชการแทนได้ ตามมาตรา ๔๘ วิสติ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

/และที่แก้ไข ...

และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่หากภายหลังนายกเทศมนตรีต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าโดยผลของกฎหมาย หรือโดยคำสั่งของผู้กำกับดูแล หรือป่วย หรือมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เช่นนี้รองนายกเทศมนตรี ที่นายกเทศมนตรีแต่งตั้งตามลำดับจะทำหน้าที่รักษาราชการแทนนายกเทศมนตรี ตามมาตรา ๔๘ วิสติ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เว้นแต่พ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ถือปฏิบัติตามข้อ ๑ และข้อ ๒

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอความร่วมมือจังหวัด ทุกจังหวัด แจ้งแนวทางปฏิบัติภายหลังการครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ให้เทศบาลทุกแห่ง เพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายณฤชา โฆษาศิวิไลซ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๙๐๓๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นายธนาวุธ เหล่าเจริญพาณิชย์